

POSTANOWIENIE

Dnia 23 sierpnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)

SSN Dariusz Kala (sprawozdawca)

SSN Michał Laskowski

w sprawie **A.B.**

skazanego za czyn z art. 253 § 1 kk i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 23 sierpnia 2018 r.,

wniosku obrońców skazanego o wznowienie postępowania

zakończanego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w P.

z dnia 9 listopada 2017r., sygn. akt II AKa .../17,

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Z.

z dnia 16 listopada 2016 r., sygn. akt II K .../11,

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić wniosek;

**2.obciążyć skazanego kosztami postępowania wznowieniowego,
w skład których wchodzi: uiszczona opłata od wniosku o
wznowienie postępowania w kwocie 150 (sto pięćdziesiąt) zł oraz
nieopłacone wydatki Skarbu Państwa w kwocie 20 (dwadzieścia)
zł.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Z. z dnia 16 listopada 2016 r., sygn. akt II K .../11, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w P. z dnia 9 listopada 2017 r., sygn. akt II AKa .../17, A. B. został uznany za winnego popełnienia:

- przestępstwa handlu ludźmi poprzez kupno A.K. w celu jej wykorzystania w prostytucji (art. 253 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. - punkt 5. części dyspozytywnej wyroku sądu *a quo*),

- przestępstwa ułatwiania prostytucji i czerpania korzyści majątkowej z uprawiania prostytucji przez wiele kobiet, w tym między innymi przez N.N. i uczynienia sobie z popełnienia tego przestępstwa stałego źródła dochodu (art. 204 § 2 k.k. i art. 204 § 2 i 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. – punkt 6. części dyspozytywnej wyroku sądu *a quo*).

Za każde z tych przestępstw A.B. wymierzono kary jednostkowe pozbawienia wolności w wysokości 3 lat. Za przestępstwo przypisane w punkcie 6. części dyspozytywnej wyroku sądu pierwszej instancji, na podstawie art. 33 § 2 k.k. orzeczono nadto karę 350 (trzystu pięćdziesięciu) stawek dziennych grzywny przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 300 (trzysta) zł oraz, na mocy art. 45 § 1 k.k., przepadek korzyści majątkowej osiągniętej z popełnionego przestępstwa w kwocie 657.977 zł.

Na podstawie orzeczonych jednostkowych kar pozbawienia wolności wymierzono skazanemu karę łączną 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

W dniu 4 maja 2018 r. do Sądu Najwyższego wpłynął, datowany na dzień 19 kwietnia 2018 r., wniosek obrońców skazanego A.B. o wznowienie postępowania zakończanego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w P. z dnia 9 listopada 2017 r., sygn. akt II AKa .../17, zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Z. z dnia 16 listopada 2016 r., sygn. akt II K .../11. Autorzy wniosku domagali się przeprowadzenia dowodu z załączonych dokumentów w postaci poświadczonych notarialnie oraz przetłumaczonego na język polski przez tłumacza przysięgłego oświadczenia N.N. z dnia 26 marca 2018 r. oraz poświadczonych notarialnie oraz przetłumaczonego na język polski przez tłumacza przysięgłego oświadczenia A.K. z dnia 12 lutego 2018 r., w celu wykazania wystąpienia przesłanek uzasadniających wznowienie postępowania na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. Zdaniem obrońców, po wydaniu orzeczenia ujawniły się nowe fakty i dowody wskazujące na to, że skazany nie popełnił przypisanych mu czynów, gdyż złożone uprzednio przez N.N. oraz A.K. zeznania, w świetle ich oświadczeń załączonych do wniosku wznowieniowego, nie były prawdziwe.

W konkluzji wnioskodawcy domagali się uchylenia wyroku Sądu Apelacyjnego w P. z dnia 9 listopada 2017 r., sygn. akt II AKa .../17 oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w Z. z dnia 16 listopada 2016 r., sygn. akt II K .../11 i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu w Z. do ponownego rozpoznania.

Ponadto obrońcy wniesli o dokonanie sprawdzenia okoliczności faktycznych w trybie art. 97 k.p.k., poprzez przesłuchanie N.N. i A.K. na okoliczność, że A.B. nie dopuścił się wobec nich żadnych czynów zabronionych, których sprawstwo przypisane zostało oskarżonemu na podstawie wydanych w niniejszej sprawie wyroków, „jak również na okoliczność, iż złożone uprzednio przez N.N. i A.K. zeznania nie odpowiadają prawdzie i złożone zostały w okolicznościach uniemożliwiających jakąkolwiek weryfikację ich treści przez świadków z uwagi na brak wystarczającej znajomości języka polskiego”.

Prokurator Prokuratury Krajowej pismem z dnia 18 czerwca 2018 r. domagała się oddalenia wniosku o wznowienie postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie.

Na wstępie należy przypomnieć, że zgodnie z poglądem utrwalonym w doktrynie i judykaturze, w przepisie art. 540 § 1 pkt 2 lit. a i b k.p.k. chodzi tylko o takie nowe fakty lub dowody, które wskazują na zaistnienie określonej pomyłki sądowej. Nowe fakty lub dowody powinny więc wskazywać na wysokie prawdopodobieństwo uniewinnienia skazanego po wznowieniu postępowania albo skazania go za przestępstwo zagrożone karą łagodniejszą, albo wymierzenia łagodniejszej kary z uwagi na nieuwzględnienie poprzednio przyjętych okoliczności zobowiązujących do jej nadzwyczajnego złagodzenia (...). Choć bowiem nowe fakty lub dowody, które mają stanowić podstawę wznowienia postępowania, nie muszą mieć takiej wartości, aby jednoznacznie wykazywały bezpodstawność dotychczasowego rozstrzygnięcia sprawy, to jednak muszą taki stan rzeczy w istotnym stopniu uprawdopodobnić. Tak więc uchylenie prawomocnego wyroku w drodze wznowienia postępowania może nastąpić tylko wtedy, gdy ujawnią się po jego wydaniu takie nowe fakty czy dowody, które mogą w sposób wiarygodny podważyć prawdziwość przyjętych w nim ustaleń faktycznych (zob. D. Świecki,

Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom II, D. Świecki (red.), WKP 2018, komentarz do art. 540, teza 15; postanowienie SN z dnia 24 listopada 2004 r., IV KO 46/04, LEX nr 163233). Ciężar uprawdopodobnienia podstaw wznowienia spoczywa przy tym na wnioskodawcy.

W świetle okoliczności przedmiotowej sprawy konieczne jest również zwrócenie uwagi na fakt, że pisemne oświadczenie pochodzące od osoby uprzednio przesłuchanej w charakterze świadka w pierwotnym postępowaniu, nie może zostać uznane za „nowy dowód” (rozumiany jako zeznanie), a jedynie za dokument prywatny, który może zawierać informacje o „nowych faktach”. Przesądzenie zaś tego, czy w istocie jest to dokument zawierający informacje o „nowych faktach” wymaga oceny wiarygodności osoby, która owo pisemne oświadczenie złożyła, zważywszy, że była ona już przesłuchana w charakterze świadka w postępowaniu zakończonym prawomocnym orzeczeniem. W takiej sytuacji należy ocenić, czy treść pisemnego oświadczenia, z uwagi na podane w nim okoliczności, może rzutować na prawidłowość dokonanej analizy materiału dowodowego w pierwotnym postępowaniu, z punktu widzenia podstawy do wznowienia postępowania (zob. D. Świecki, op. cit., teza 17).

Przenosząc powyższe uwagi na grunt przedmiotowej sprawy należy stwierdzić, że treść załączonych do wniosku o wznowienie postępowania oświadczeń N.N. oraz A.K. w żaden sposób nie uprawdopodobnia tezy, że dokonana w pierwotnym postępowaniu analiza materiału dowodowego była nieprawidłowa, a wyrok skazujący jest niesłuszny i oparty został na niezgodnych z prawdą ustaleniach faktycznych.

Rozwijając powyższy wątek należy przede wszystkim wskazać, że przedmiotowe oświadczenia budzą istotne zastrzeżenia co do ich wiarygodności. Zarówno N.N., jak i A.K. jako powód, dla którego ich zeznania, będące podstawą przyjętych w kwestionowanych wyrokach ustaleń faktycznych, są niezgodne z prawdą powołały się na fakt, że składając te zeznania nie władały językiem polskim i w konsekwencji podpisując protokoły ich przesłuchań nie znały treści zawartych tam zapisów i nie rozumiały ich sensu. Wiarygodność tych wypowiedzi jest jednak wysoce wątpliwa i to już w świetle informacji zawartych w treści protokołów przesłuchań wyżej wymienionych.

Jeśli chodzi o A.K., to zauważyć wypada, iż wyżej wymieniona była przesłuchiwana w drodze pomocy prawnej na Ukrainie przez starszego śledczego, w Urzędzie Śledczym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a zeznania składała w języku ojczystym, tj. języku ukraińskim (k.1824 – 1830). Jest więc oczywiste, że fakt ewentualnej nieznajomości języka polskiego nie mógł mieć żadnego wpływu na treść jej depozycji.

W odniesieniu do N.N. stwierdzić natomiast trzeba, że choć wyżej wymieniona składała zeznania w języku polskim i przed polskimi organami ścigania oraz nie korzystała z pomocy tłumacza, to jednak stało się tak na skutek jej wyraźnego oświadczenia, że bardzo dobrze zna język polski w mowie i piśmie, rozumie ten język i nie potrzebuje pomocy tłumacza w przesłuchaniu (k. 85). Co więcej, fakt znajomości przez N.N. języka polskiego nie wynika tylko z powołanego wyżej oświadczenia złożonego przez świadka do protokołu przesłuchania przed polskimi organami ścigania, ale i z jej zeznań złożonych w toku postępowania toczącego się przed organami niemieckimi, gdzie świadek zeznała, że choć ona i E.B. nie rozmawiają tym samym językiem, to w związku z tym, iż ona mówi też po polsku, a „on zna też trochę polski”, mogą się dostatecznie porozumiewać (k. 3550).

Nie może również ująć uwadze fakt, że w toku postępowania toczącego się w Niemczech świadek N.N. wyraźnie zadeklarowała, że nie zna języka niemieckiego i z tego powodu potrzebuje pomocy tłumacza (k. 3508). Powyższa okoliczność pozwala na wnioskowanie, że gdyby świadek nie znała języka polskiego zachowałaby się w analogiczny sposób podczas przesłuchania w toku polskiego postępowania karnego.

Trzeba również zauważyć, że zeznania wyżej wymienionych nie były jedynymi dowodami, w oparciu o które poczyniono będące podstawą kwestionowanych wyroków ustalenia faktyczne. W obszernych uwagach poświęconych ocenie wiarygodności depozycji wymienionych świadków zarówno sąd pierwszej, jak i drugiej instancji akcentowały tę kwestię, wskazując, że ich relacje znajdują potwierdzenie w pozostałym zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym (k. 4524 – 4531 v., k. 4685 v. - 4689). Analiza zawartego w sprawie materiału dowodowego nie pozwala na podważenie trafności tych konstatacji.

Nie można również nie zwrócić uwagi na rażącą sprzeczność zachodzącą pomiędzy treścią argumentacji zawartej we wniosku o wznowienie postępowania a treścią apelacji, w której podnoszono, że N.N. intencjonalnie składała zeznania obciążające oskarżonego, chcąc w ten sposób uniknąć aresztu deportacyjnego (k. 4588).

W świetle przywołanej wyżej argumentacji nie zaktualizowała się w niniejszej sprawie konieczność sprawdzenia okoliczności faktycznych w trybie art. 97 k.p.k. poprzez przesłuchanie, w żądanym przez autorów wniosku zakresie, N.N. i A.K.

Powyższe uwagi prowadzić muszą do konkluzji, że wnioskodawcy nie zdali wykazać, iż po wydaniu kwestionowanych wyroków zaistniały takie nowe fakty czy dowody, które mogłyby podważyć tezę o prawdziwości przyjętych w pierwotnym postępowaniu ustaleń faktycznych.

Wobec stwierdzenia, że eksponowana we wniosku o wznowienie postępowania, a wyrażona w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. przesłanka *propter nova* nie zachodzi, Sąd Najwyższy przedmiotowy wniosek oddalił.

O kosztach postępowania wznowieniowego, na które składają się: uiszczona opłata od wniosku o wznowienie postępowania w wysokości 150 złotych (art. 15 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych, tekst jedn. Dz. U. z 1983 r., Nr 49, poz. 223 ze zm.) oraz dotychczas nieopłacone wydatki Skarbu Państwa w postaci ryczałtu z tytułu doręczania pism w postępowaniu wznowieniowym w wysokości 20 złotych (§ 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym, tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 663), orzeczono na podstawie art. 629 k.p.k.